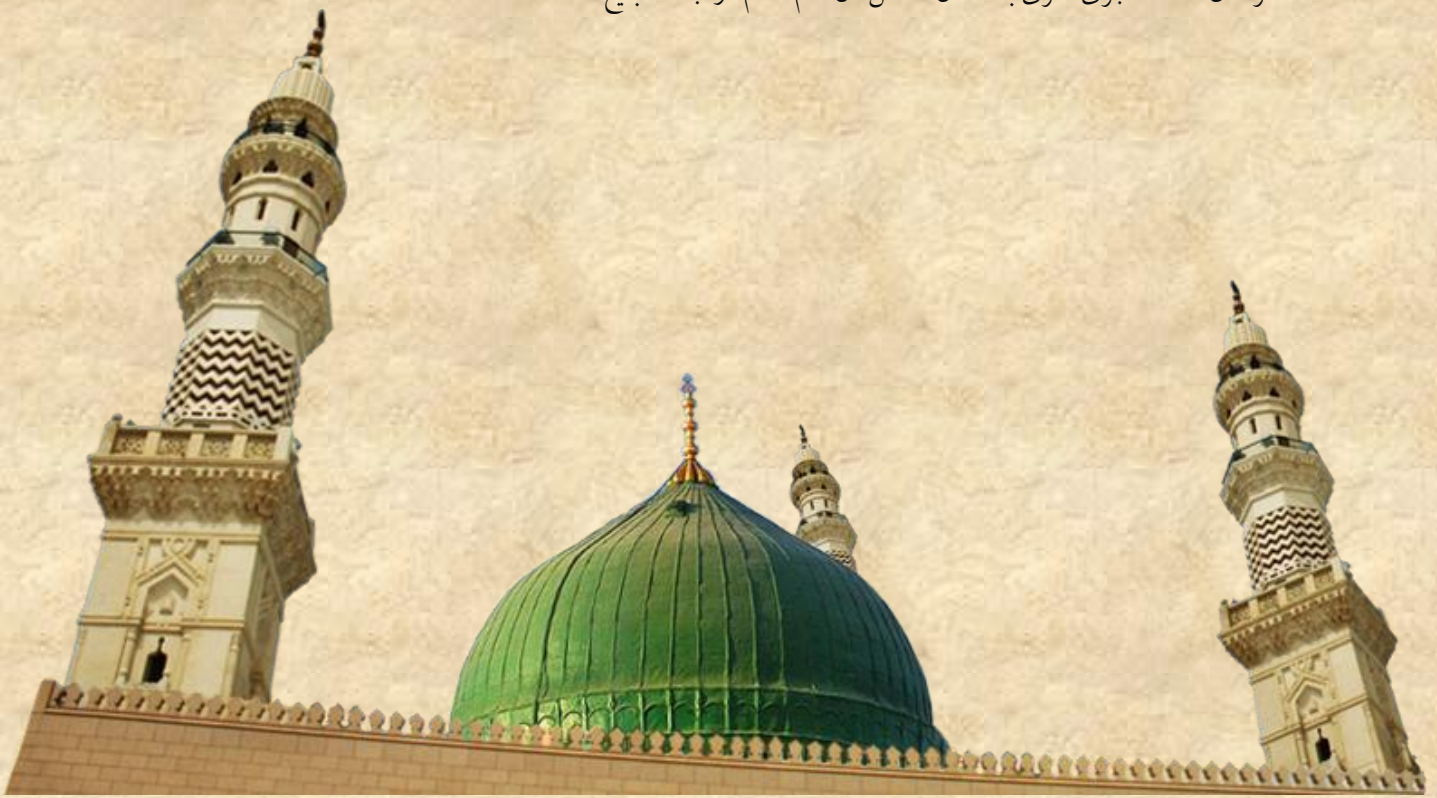

مکادم الاخلاق کتاب علی بن الحسین

در نگارش این نسخه از دعای مکارم الاخلاق (دعای بیستم از صحیفه سجادیه) از دستخط منسوب به حضرت زین العابدین امام سجاد علیه السلام در قرآن شماره ۱۶ کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی استفاده شده و به همراه اولین شماره از این نسخه ، متن کامل قرآن کریم ، متن کامل صحیفه سجادیه ، متن کامل رساله حقوق و سایر دعاها ، زیارت نامه ها و احادیث امام سجاد علیه السلام در قالب کتاب مفاتیح الکلام، پس از بازآفرینی توسط حمید رابعی ، همزمان با عید سعید فطر سال ۱۴۴۱ هجری قمری به آستان مقدس آن امام همام در جنت البقیع اهدا شده است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَكَانَ مِنْ كُنَاةِ عَلِيٍّ
وَالسَّلَامُ فِي مَكَادِمِ الْأَحْلَاءِ وَ
مَوْلَى الْأَنْبِيَاءِ اللَّهُمَّ صَلِّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ
وَأَكْمِلْ الْأَمَارَةَ بِأَحْسَنِ نَسَبِي
وَأَقْبِلْ الْعُرْسَ وَآلِيهَا سَيِّدِي
وَأَحْسِنِ السَّابِقَ وَتَعْمَلِي الْإِيَّامِ
وَأَحْسِنِ الْأَعْمَالَ اللَّهُمَّ وَفِي
بَلَدِكَ سَيِّدِي وَكَلِيمِي مَا
عَلَّمَكَ نَسَبِي وَاسْتَكْمَلِي
فَعْدَدَكَ مَا فَسَدَ مِنِّي اللَّهُمَّ

كل على ميمك و ساه و
اسمعي ما سمعي الالهمامه و
اسمعي لما سالي حكا عنه و
اسمعي اسمي فيما حلفت له و
اسمي و اسمع علي في دوقا
و لا يسي بالكل و اسدي و لا
سلي بالكل و عدي لي اكل و لا
هك عاك لي بالهد و اسدي
للناس علي كدي بالهد و لا يصفه
بالمر و هك لي مقال الا حلا و
و اسمعي من الهد اللهم
كل على ميمك و ساه و لا
يوسي في الناس كدحه الا
حلكي عك يسي ملاما و لا

بصوت لي حوا كاهوا
الا احديت لي كاه
تلكه عند هي فدها
اللهم كل على محمد و آل
محمد و منسى هدي كالح لا
اسد له و كاره حي لا
ادع عنها و لله دست لا
اسك فها و حمد لي ما كان
حمد لي كاه في كالح
فكنا كان حمد لي هو لنا
للسكان فافسكي السك فل ار
سيو مفكالي او سيكم
عصك على اللهم لا تدع
حكه لنا مني الا اسك لها

و لا حاشه ساو به
و لا ساكرومه في افسه
الا امامها اللهم كل على
ممد و ال ممد و
الذلي من بسكه اهل السار
المنه و من حسد اهل النبي
الموكده و من كلفه اهل
الصلاح الفه و من
عداوه الاكبر الولاة و
من حقوقي كوفي الادحام
المنه و من حلال الافوس
المنه و من حاشه
المدادير كسب المنه و من
وك الملاسر كوف المنه

و من مواده خوف العالمين
حلاوه الامه اللهم صل على
محمد و آله و اصحابي
علي من كلهمي و اسألكم
عن خالدي و همي
مكروا علي من كلهمي و
فدده علي من كلهمي
و لكدنا امر فكي و سلامه
ممن يوحدني و فهمي لكاه
من سددني و ماله من
أدسدي اللهم صل على
محمد و آله و سددني لار
أحاديث من حسبي بالصي و

أحوى من هو بي التو و أسس
من حومي الكدر و أكافي من
فلسي الكله و أحالف من
أعاني إلى حسر الكدر و
أر أسكر الحسه و
أعني حر أسسه اللهم
كل على محمد و آله و
عليه صلوات الكعبر و أسبي دله
المعبر في سكا الكدر و
كلم أسكا و
أكاف الأوره و كم أهل
الوره و أكلاح كات
البر و أفسا الأوره و سبر
الغابه و لبر الغوبكه و

حضر الحاج و حضر السوره
و سكون المريح و كلس
الجماله و السيو الى الفصيله و
اباد الفكل و يوك السور
و الافكار على حد المسبح و
العور اللحو و اذ حد و اسفل
الحد و اذ ككر مر فولي و
فعل و اسكاد السور و اذ فل
مر فولي و فعل و اسكامل
كلك لي كدوام الكلكه
و لودم الجماعه و دفكر
اهل الكرخ و مسعمل الورا
المعروفه اللهم كل على
مهمك و اله و احسن اوسع

دردمدا علی اکدا
کورد و افوی فویک
فی اکدا کسد و لا سلسی
فالس عر خاکک و لا
الس عر سلسک و لا
فالس عر للاف مسک و لا
ممامه مر هوی عک و لا مطافه
مر اجمع السک اللهم ارحم
السول ک عک
السکوده و اسالک عک
الغاحه و السکوح السک
عک المسک و لا هسی
فالس سسناه سوک اکدا
السکوده و لا السکوح

لَسُوَالِ عَدُوِّكَ اَكْبَرُ
اَفْعُوْبُوْهُ لَا تَلْصِقْهُ عَالِي مَر
كَوْبِكَ اَكْبَرُ دَهْسُ
فَاسِيُوْهُ بِدَلِيْلِكَ حِدْلَانِكَ وَ
مَسِيْكِكَ وَ اَعْرَاسِكَ لَا
اَدْحَمُ اِلَّا اَحْمَرُ اَللّٰهُمَّ اَحْبِلْ
مَا بَلَعِي اَلسِّيْكَرَ فِي دَوْخِي مَر
اَللّٰمِي وَ اَللّٰكِي وَ اَللّٰسِي
كَدْرًا اَللّٰمِي وَ
هَكْرًا فِي فِدْوِيكَ وَ
كَدْرًا عَلَيَّ عَدُوْكَ مَا
اَحْوَى عَلَيَّ لَسَانِي مَر اَعْلَهُ فَمَر
اَوْ هُوَ اَوْ سَمُّ عَدُوِّكَ
اَوْ سَهَابُهُ اَللّٰكِي اَوْ

احسان مؤمن خالص
سبح حاكم و ما سبه
كلكم بالحمد لك و
اعرفا في النبا خلك و
كها في مسجدك و
سكوا لسميتك و اعرفا
احسانك و احكامك
لمسك اللهم كل على محمد
و آله و لا اكلمر و اسب
مكلمو للدمع خبي و لا
اكلمر و اسب الطاك و
على الفسر مني و لا اكلمر و
فد امسك هدايتي و لا
افسور و مر خلك و سبي و

لا اناكسر و من خذك
و حدي اللهم انا معركا
و فكد و انا عفوكا
فكد و انا عاودكا
اسمك و فكد و فكد
و لس خدي ما يوحد لي
معركا و لا في عملي ما اسيه
له عفوكا و ما لي بسك انا
حكمت على نفسي الا
فكلك فكل على فمك و
اله و فكل على اللهم و
الطبي الهدي و الهدي
العوي و ففني للي هي اذكي
و اسملي لما هو اذكي اللهم

اسألني بالطوبه يا امي و

احسني على ملكي اموال و

احيا اللهم كل علي محمد و

اله و مسي الافكار و

احسني من اهل السكاه و

من اكله الارساك و من

كلم الساك و ادد في فود

الملك و سلامه

المركاك اللهم حكا

لهم من هم ما يلكها و ايو

لهم من هم ما يلكها فان همي

هالكه او يسكنها اللهم

الاد حكي اار حو لاد و

الاد مسي اار حو مناد و

لَا سِوَاكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
عَبَدُكَ مَا قَاتَ حَتْفُكَ
لَا مَسَدَ وَلَا مَسَاحَ وَ فَمَا
أَلْفُكَ بِ نَسْرٍ فَا مَرِ عَلَى فَلَ
أَلِلَّا بِالْعَافِيَةِ وَ فَلَ بِالْكَلْبِ
بِالْحَدِّهِ وَ فَلَ بِالْكَلْبِ
بِالْوَسَادِ وَ أَلْفُكَ مَبْرُوه
مَعْرُوه أَلْفُكَ وَ هَبْ لِي أَمْرٌ
يَوْمَ الْمُنَادِ وَ أَمْسِي حَسْرَ
أَلْفُكَ أَلْفُكَ أَلْفُكَ عَلَى
مَهْمَدِ وَ أَلْفُكَ أَلْفُكَ
بِالْحَدِّهِ وَ أَلْفُكَ بِالسَّمْعِ وَ
أَلْفُكَ بِالسَّمْعِ وَ
كَأَنَّكَ بِالسَّمْعِ وَ

اكتلي في كذا و
حلي كذا و وهي
اذا استكبت علي
الامور لاهلها و اذ
سألت الاعمال لادكاه و
اذا تافكت بالمل
لادكاه اللهم كل علي
محمد و آله و نوحى
بالكفاه و سمي حسر الاولاه و
هنا لي كذا بالهكاه
و لا نفسي بالسه و امي حسر
الدعه و لا يسل حسى
كذا كذا و لا
وك كذا علي كذا

فاني لا احمل لك كذا و
لا ادعو منك كذا اللهم
كل على محمد و آله و
اممي من السرف و حكر
دوفي من اللغ و وقر ملكي
بالبركه و اكل بي
سبل الهكاه للبر فيما اهو
منه اللهم كل على محمد و
آله و اكل بي منوه
الاحساب و ادوفي من كبر
احساب فلا اسئل عن
حالك لك بالكل و لا
احمل اكل حساب
الاحساب اللهم فاكلي

معدودك ما اكلت و
احوي سورك مما
ادهب الله كل على
محمك و اله و كل و حفي
بالسار و لا سدر حاهي بالافاد
فاسردني اهل دودك و
اسسكي سواد حلك
فاسر لعمك مر اعكالي و ايلي
لكم مر مسي و انا مر
كدهم ولي الاعك و
الامع الله كل على محمك و
اله و اودفي كيه في
حكاكه و فواكا في دهاكه
و حلما في اسسما و ودكا في

اللهم صل على محمد
وسمه و آله في الدنيا حسبه و
في الآخرة حسبه و في
رحمتك حساب اللاد

ترجمه : از دعا‌های امام علیه السلام است در (درخواست توفیق برای) خلیقات ستوده ، بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و ایمان مرا به کامل‌ترین درجات ایمان و یقین مرا به برترین مراتب یقین و نیت مرا به نیکوترین نیتها و عمل مرا به بهترین اعمال فرا بر. ای خداوند، به لطف خود نیت مرا از هر شائبه مصون دار و به رحمت خود یقین مرا استوار گردان، و به قدرت خود فساد مرا به صلاح بدل نمای. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا از هر کار که پرداختن به آن از پرداختنم به تو باز می دارد، بی نیاز گردان و به کاری بر گمار که در روز باز پسین از من خواهی و روزهای عمر مرا در کاری که مرا برای آن آفریده‌ای مصروف دار و مرا بی نیاز فرمای و در روزی بر من بگشای و به نگرستن به حسرت در مال و جاه کسان گرفتار مساز و عزیزم دار و به خود پسندی دچارم مکن. مرا به بندگی خودگیر و عبادتم را به عجب و غرور تباه مکن. و بر دست من، در حق مردم کارهای خیر جاری کن و کارهای خیر من به شائبه منت نهادن بر خلق خدای میامیز و از اخلاق متعالی بهره ورم دار و از نازش بر خویش در امان. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و هر گاه مرا در نظر مردم به درجتی فرا می‌بری به همان قدر در نفس خود خوادم گردان و هر گاه مرا به عزتی آشکار می‌نوازی به همان قدر در نفس خود ذلیل گردان. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا به راه شایسته هدایت راه بنمای و چنان کن که راه دیگرگون نکنم، و طریق حق پیش پای من بگشای و چنان کن که به راه باطل نگرایم، و نیتی صوابم ده و چنان کن که در آن تردید روا ندارم، و عمر مرا دراز نمای و چنان کن که در طاعت تو به سر شود و چون مرتع عمر من چراگاه اهریمن گردد، پیش از آنکه خصومت تو بر من تازد یا خشم تو مرا به سر در اندازد، جان من بستان. ای خداوند، هر خصلت بد که در من است به صلاح آور و هر زشتی که با من است و موجب نکوهش من، به زیبایی بدل نمای

و هر کرامت کمال نیافته که در من است کامل فرمای. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و بدل بفرمای کینه توزی دشمنان مرا به محبت و حسد حسودان مرا به مودت و بدگمانی صالحان را در حق من به اعتماد و دشمنی نزدیکان را به دوستی و کژتابی خویشاوندان را به نیکخواهی و فرو گذاشتن اقربای مرا به یاریگری و دوستی ناپایدار مجامله گران را به دوستی پایدار و ناسازگاری معاشران را به معاشرتی کریمانه و تلخی بیم از ستمکاران را به شیرینی ایمنی از تجاوز ایشان. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا در برابر آن که بر من ستم می کند، تنی توانا ده و در برابر آن که با من به بحث و جدال برخاسته، زبانی گویا ده و در برابر کسی که با من دشمنی می ورزد، پیروزی ده و در برابر کسی که بر من حيله می کند، مکر ارزانی دار و در برابر کسی که مرا مقهور خود خواهد، قدرت عطا فرمای و دروغ کسی را که مرا دشنام می دهد آشکار ساز و از آن که تهدیدم می کند مرا به سلامت دار و توفیقم ده که فرمانبردار کسی باشم که مرا به راه راست برد و تابع آن که مرا به طریق رشاد می کشد. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و رستگاری بخش مرا تا کسی را که با من ناراستی کند به اخلاص پاسخ دهم و کسی را که از من دوری گزیند به نیکویی جزا دهم و کسی را که مرا محروم می دارد به بذل و احسان بنوازم و با آن کس که رشته مودت بریده است پیوندم و کسی را که از من به بدی یاد کرده به نیکی یاد کنم و خوبی را سپاس گویم و از بدی چشم فرو بندم. ای خداوند، مرا سیمای صالحان ده و جامه پرهیزگاران: در گستردن عدل و فرو خوردن خشم و خاموش کردن آتش دشمنی و به هم پیوستن تفرقه جویان و آشتی دادن خصمان و فاش کردن نیکی و پوشیدن عیبها و نرمخویی و فروتنی و نیک سیرتی و بیرون راندن باد غرور از سر و خوشخویی و سبقت در فضیلت و ایثار در بخشش و دم فرو بستن از عیب دیگران و ترک افضال در

حق کسی که در خور افضال نباشد و گفتن سخن حق، هر چند دشوار بود و اندک شمردن نیکیهای خود در کردار و گفتار هر چند بسیار بود و بسیار شمردن بدیهای خود در کردار و گفتار هر چند اندک بود. ای خداوند، این صفات را در من به کمال رسان به دوام طاعت خود و همسویی با جماعت مقبول و دوری از بدعت جویان و پیروان باورهای مجعول. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و فراخترین روزی ات را به هنگام پیری به من ارزانی دار و نیرومندترین نیرویت را به هنگام درماندگی. در عبادت دچار کاهلیم مگردان و چنان مکن که دیدگانم از دیدن راه تو نابینا بود یا به خلاف محبت تو گام بردارم، یا به آنان که از تو بریده اند پیوندم، یا از آنان که به تو پیوسته اند بریده شوم. ای خداوند، چنان کن که به هنگام ضرورت به نیروی تو بتازم و به هنگام نیاز از تو یاری خواهم و به هنگام مسکنت به درگاه تو تضرع کنم. و مرا میازمای که به هنگام اضطرار از جز تویی یاری جویم و به هنگام بینوایی به پیشگاه جز تویی خاضع شوم و به هنگام ترس در برابر جز تویی تضرع کنم، تا آنگاه مستحق خذلان و منع و اعراض تو گردم. ای مهربانترین مهربانان. ای خداوند، هر آرزو و گمان و حسد که اهریمن در دل من افکند تو آن را به ذکر عظمتت و تفکر در قدرتت و تدبیر بر ضد دشمنت بدل نما. هر ناسزا و لغو و دشنام در آبرو، یا شهادت باطل، یا غیبت مؤمن غایب یا ناسزا به حاضران و از این گونه که اهریمن بر زبان من می افکند تو آن را به حمد و سپاس خود و افزونی در ثنای خود و بیان مجد و عظمت خود و سپاس نعمت خود و اعتراف به احسان خود و شمارش نعم خود بدل فرمای. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش. کس بر من ستم روا ندارد، زیرا تو را توان دفع ستم از من هست و من بر کس ستم نکنم، زیرا تو قادری که مرا از ستمگری باز داری. هرگز گمراه نخواهم شد زیرا تو می توانی مرا به راه هدایت اندازی. هرگز فقیر نشوم، زیرا که توانگری ام از توست و

هرگز گردنکشی نکنم که قدرت و توان من از توست. ای خداوند، بر آستان مغفرت تو فرود آمده ام و به امید عفو تو آهنگ کرده ام و به بخشایش تو دل بسته ام و به فضل و احسان تو اعتماد کرده ام و مرا آنچه سبب آمرزش تو شود، در دست نیست و کاری نکرده ام که به پاداش آن شایسته عفو تو باشم و چون بدین سان خویشتن را محکوم کرده ام دیگر جز فضل و احسان تو پناهی ندارم. پس درود بفرست بر محمد و خاندان او و مرا به فضل خویش بنواز. ای خداوند، زبانم به هدایت بگشای و پرهیزگاری را به من الهام کن و مرا به هر کاری که پاکیزه تر است توفیق ده و به هر چه خشنودی تو در آن است برگمار. ای خداوند، مرا به طریقت اعلی رهبری کن و چنان کن که بر دین تو بمیرم و بر دین تو زنده شوم. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا از میانه روی بهره مند ساز و در زمره اهل صواب در آور. مرا از راهنمایان طریق حق قرار ده و در شمار بندگان صالح. در قیامت رستگاری را نصیب من فرمای و از آتش دوزخم در امان دار. ای خداوند، هر خصلتی را که خلاص نفس من در آن نیست، از من بستان و هر خصلتی را که اصلاح نفس مرا سبب است برای من باقی گذار. زیرا نفس اگر تواش در امان خود نداری هلاک شونده است. ای خداوند، چون محزون شوم تویی ساز و برگ من و چون محرومم دارند طلب روزی را به سوی تو آیم. هر گاه مصیبتی به من رسد به درگاه تو استغاثه کنم و هر چه از دست رود تواش جبران می کنی و هر چه تباہ شود تواش به صلاح می آوری و هر چه تو را ناپسند افتد تواش دگرگون توانی کرد. پس ای خداوند، پیش از در رسیدن بلا، نعمت عافیتم ده و پیش از آنکه دست طلب فرا کنم، توانگیریم بخش و پیش از آنکه کارم به گمراهی کشد، راه هدایتم بنمای. رنج عیب جوئی مردم از من دور بدار و ایمنی روز رستاخیز نصیب من فرمای و ارشاد نیک دیگران را به من بیخش. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و به

لطف خود آسیب حوادث از من دور دار و به نعمت خود مرا پروران و به کرم خود اصلاح فرمای و درد من دوا نمای و مرا در سایه امن خود جای ده و پیکر من به جامه خشنودی خود بیارای و چون کارها بر من آشوبد به گزاردن درست ترین آنها توفیقم ده و چون امور به یکدیگر مشتبه شوند به پاکیزه ترین آنها راه نمای و چون میان عقاید خلاف بر خیزد، تو مرا به آن مذهب رهبری کن که بیشتر مورد رضای توست. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و تاج بی نیازی بر سر من نه و بر آنم دار که هر کار که می کنم نیکو به انجامش رسانم و هدایت صادق آموز و مفتون مال و جاهم مساز و آسودگیم عنایت کن و زندگی من به رنج میامیز و دعای من اجابت ناکرده بر سر من مزین که من تو را همتایی شناسم و با وجود تو از دیگری چیزی نخواهم. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا از اسرافکاری باز دار و روزی من از تلف و تباهی برهان و بر دارایی من به برکت بیفزای و چون انفاق می کنم راه درست را به من بنمای. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا از رنج تحصیل معاش بی نیازی ده و بی حساب روزی ام ده، تا از عبادت تو به طلب روزی نپردازم و بار گران عواقب کسب و کار بر دوش نگیرم. ای خداوند، آنچه را از تو طلب می کنم به قدرت خود روا گردان و از هر چه بیمناکم به عزت خویش پناه ده. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و آبرویم به توانگری مصون دار و جاه و منزلتم را به بینوایی مگاه، آن سان که از دیگر روزی خوارانت روزی بطلبم و دست پیش بندگان شریر تو دراز کنم، آنگاه به ستایش کسی که به من بخشیده است فریفته شوم و به نکوهش کسی که دست منع فرا روی من داشته مبتلی گردم، و حال آنکه کسی که توان بخشیدن و منعم هست تنها تویی و بس. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا تندرستی ده که تو را پرستش کنم و آسایش عطا کن تا دامن از جهان در چینم و علم مرا با عمل همراه فرمای و

پرهیزگاریم را با میانه روی قرین نمای. ای خداوند، عمر من با عفو خود به پایان بر و آرزویم را با امید به رحمت خویش مقرون دار و راه مرا در رسیدن به خشنودیت آسان گردان و در هر حال که هستم کار من نیکو کن. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و در اوقات غفلتم به یاد خود آگاهی ده و در ایام فرصتم به طاعت خود برگمار و برای وصول به آستان محبت خود راهی هموار پیش پای من گشای و در آن راه خیر دنیا و آخرت را به تمامی ارزانیم دار. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش، بهترین درودهایی که پیش از او به یکی از آفریدگانت فرستاده ای، یا بعد از او به یکی از آفریدگانت خواهی فرستاد. و ما را در این جهان و هم در آن جهان نیکی عطا کن و به حرمت خویش مرا از عذاب آتش ننگه دار.